

Huvudman

Motala kommun
motala.kommun@motala.se

Beslut

Datum 2025-02-25
Dnr SI 2025:1915
Sida 1 (4)

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskolan Fågelsta skola i Motala kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Motala kommun att senast den **25 april 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra studietid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Motala kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Motala kommun ska vidta följande åtgärder

1. Se till att alla elever i årskurserna 4–6 erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. Av huvudmannens redovisning ska framgå när och hur den extra studietiden anordnas. Redovisningen ska innehålla dokumentation som styrker att alla elever har getts möjlighet att delta. (10 kap. 5 a § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:1915) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om extra studietid inlett en tillsyn av Fågelsta skola i Motala kommun under våren 2025.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Fågelsta skola följer gällande bestämmelser om extra studietid.

Tillsynen har genomförts genom ett besök på skolenheten och en intervju med rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation i form av klasscheman, veckobrev med information till vårdnadshavare samt en informationsbroschyr granskats. Huvudmannen har getts möjlighet att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med rektorn framgår att eleverna i årskurserna 4–6 sammantaget erbjuds två timmars extra studietid i skolenhetens ordinarie lokaler på torsdagar och fredagar i anslutning till skoldagens slut. Av samma intervju framgår att det är frivilligt för eleverna att delta och att vårdnadshavare och elever informeras om den extra studietiden på flera olika sätt.

Av granskade scheman för årskurs 4–6 framgår att modersmålsundervisning är schemalagd samma tid som den extra studietiden på torsdagar. Av intervju med rektorn framgår att det finns tre elever som inte kan nyttja extra studietid denna dag på grund av schemakrocken.

Av intervju med rektorn framgår att majoriteten av eleverna i årskurs 4–6 är beroende av skolskjuts och att det går skolskjuts hem efter den extra studietiden på torsdagar. Rektorn uppger vidare att det inte finns tillgång till skolskjuts efter den extra studietiden fredagar och att de elever som vill nyttja erbjudandet om extra studietid och som är beroende av skolskjuts behöver ordna egen hämtning från skolenheten denna dag. Som en tillfällig lösning uppger rektorn att elever som deltar i undervisning i form av extra studietid får stanna kvar på fritidshemmet på fredagar, även om de inte vanligtvis går där, tills deras vårdnadshavare har slutat arbetet och kan hämta dem.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. (10 kap. 5 skollagen)

Av förarbetena till skollagen avseende extra studietid framgår bland annat följande. Det bör inte göras någon begränsning av vilka elever i de aktuella årskurserna som ska erbjudas extra studietid. Studietiden kan gynna alla elever, oavsett kunskapsnivå, genom att utifrån sina egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Studietiden kan därmed bidra till att skapa en mer jämlik skola. Kommuner är enligt skollagen under vissa förutsättningar skyldiga att erbjuda elever kostnadsfri skolskjuts. Detta bör gälla även för elever som deltar i extra studietid. Regeringen är mån om att elever inte ska behöva avstå från att delta i extra studietid för att de har lång resväg till skolan. Vid planering av studietiden behöver hänsyn därför tas till att elever som deltar kan ha behov av skolskjuts. (prop. 2021/22:111 s. 19–20)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Motala kommuns verksamhet vid Fågelsta skola inte uppfyller författningarnas krav avseende att alla elever i årskurs 4–6 ska erbjudas extra studietid minst två timmar per vecka.

Utredningen visar att frivillig undervisning i form av extra studietid anordnas två timmar per vecka vid skolenheten i direkt anslutning till skoldagen och att erbjudandet riktas till alla elever i årskurs 4–6. Utredningen visar dock att undervisningen anordnas på tider då det finns elever som inte har en reell möjlighet att delta.

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att vissa elever har schemalagd modersmålsundervisning på torsdagar under samma tid som undervisning i form av extra studietid anordnas. Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att elever med behov av skolskjuts inte har möjlighet att delta vid undervisning i form av extra studietid på fredagar. Den tillfälliga lösningen att erbjuda elever att stanna kvar på fritidshemmet kan underlätta för elever som vill nyttja extra studietid, men förutsätter likväl att någon har möjlighet att hämta dem. Elever som har modersmålsundervisning och elever som är beroende av skolskjuts ska ha möjlighet att delta i undervisning i form av extra studietid i samma omfattning som övriga elever.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Motala kommuns verksamhet vid Fågelsta skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra studietid. Det finns därför skäl att förelägga Motala kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Olivia Rudal

Föredragande
Signerat av: Olivia Rudal